

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 843/25
6.6.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Љиљане Милосављевић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Манић, адвокат из Панчева, Трг слободе бр.1, против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ул. Косовска бр.31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1 3520/19 од 6.11.2024. године, у седници већа одржаној дана 6.6.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3520/19 од 6.11.2024. године и жалба тужене **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3520/19 од 6.11.2024. године, ставом првим изреке одбијен је приговор тужене да решавање спора у овој правној ствари не спада у судску надлежност. Ставом другим изреке дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску тужиоца од 12.4.2024. године. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете у виду изгубљене зараде, за период од априла 2017.године закључно са октобром 2019. године, исплати износ од 2.737.707,43 динара, у појединачно опредељеним месечним износима, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става. Ставом четвртим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да у корист тужиоца уплати доприносе за обавено пензијско и инвалидско осигурање код

Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање код Републичког фонда за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености код Националне службе за запошљавање, на износе основице из става трећег изреке пресуде, према тарифи важећој на дан уплате у фонд. Ставом петим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 368.263,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана када наступе услови за извршење ове пресуде, па до исплате.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правостепену пресуду у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене неоснована.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује жалбом.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је био запослен код тужене до 2.4.2003. године, када му је решењем органа тужене 04 број 118-111/2003 од 2.4.2003. године престао радни однос. Против наведеног решења тужилац је изјавио приговор, који је одбијен решењем другостепеног органа тужене од 14.7.2003. године. Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1344/10 од 29.11.2012. године, која је правноснажна 12.6.2013. године, поништена су као незаконита решења органа тужене од 2.4.2003. године и од 14.7.2003. године и тужена је обавезана да тужиоца врати на рад. Од престанка радног односа до дана враћања на рад, тужилац није био регистрован у својству предузетника, члана или заступника било ког привредног субјекта, а према извештају Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, тужилац није остваривао приходе код других послодаваца у периоду од 1.4.2017. године до 16.10.2019. године. У парничним поступцима који су се водили између истих странака по истом основу тужилац је остварио право на исплату изгубљене плате, за период од априла 2003.године до маја 2014.године, и за период од јуна 2014.године до марта 2017.године. Према налазу и мишљењу судског вештака, који је обрачун извршио према обрачунским листама упоредног радника ББ, достављених од стране парничних странака, изгубљена нето зарада тужиоца за утужени период износи 2.737.707,43 динара. Појединачни месечни износи зараде, са датумима доспелости, приказани су у табели која је саставни део налаза и мишљења вештака.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а имајући у виду да су правноснажном пресудом поништена као незаконита решења тужене којима је тужиоцу престао радни однос, првостепени суд је закључио да тужилац има право на накнаду штете у висини изгубљене зараде, чија је висина утврђена на основу налаза и мишљења судског вештака, које је суд прихватио, а на који парничне странке нису имале примедбе. Из наведених разлога, првостепени суд је применом одредби члана 105. став 1, 164. и 191. Закона о раду, одредби члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима, члана 184. Закона о полицији, члана 25. Посебног колективног уговора за полоцијске службенике и члана 2. Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, одлучио као у ставу трећем изреке ожалбене пресуде. Првостепени суд је оценио неоснованим приговор подељене одговорности истакнут од стране тужене, која је навела да је тужилац непријављивањем на евиденцију Националне службе за запошљавање допринео увећању обима штете, налазећи да тужилац није дужан да умањује штету коју је орган тужене проузроковао својим незаконитим радом.

На досуђене износе, тужиоцу је досуђена и законска затезна камата, у складу са чланом 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Првостепени суд је обавезао тужену да у корист тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање и одлучио као у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде.

Првостепени суд је оценио неоснованим истакнут приговор апсолутне ненадлежности, јер се ради о спору поводом имовинскоправног захтева тужиоца проистеклих из радног односа, за коју је у складу са одредбама члана 22. став 3. Закона о уређењу судова и члана 1. Закона о парничном поступку, прописана надлежност основног суда, па је одлучио као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

Првостепени суд је дозволио преиначење тужбе као из поднеска тужиоца од 12.4.2024. године, јер је оценио да је то целисходно за коначно решење односа међу парничним странкама и да неће знатно продужити трајање парнице, па је на основу одредбе члана 199. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Првостепени суд је оценио неоснованим приговор застарелости потраживања, с обзиром да је најстарије утужено потраживање из априла 2017. године доспело 31.5.2017. године, док је тужба у овој правној ствари поднета 5.1.2019. године, односно пре истека рока прописаног чланом 376. Закона о облигационим односима.

На основу овако потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилно применио материјално право и за своју одлуку дао разлоге које у битном прихвата и овај суд.

Право на накнаду штете у висини изгубљене плате због незаконитог и неправилног рада органа тужене у смислу правила из члана 172. Закона о облигационим односима, припада запосленом уколико незаконит рад органа тужене произлази из правноснажне судске одлуке, односно правноснажне одлуке органа тужене.

У конкретном случају, правноснажном пресудом Правог основног суда у Београду од 29.11.2012.године поништена су решења тужене којима је тужиоцу престао радни однос, па тужиоцу припада право на накнаду штете за период одређен тужбеним захтевом, у висини изгубљене плате која би му била исплаћена да нису донета предметна решења о престанку радног односа. У датој ситуацији, испуњена је претпоставка узрочности, јер је штета коју је тужилац претрпео последица незаконитог и неправилног рада органа тужене у вршењу својих функција, с обзиром да су решења тужене од 2.4.2003.године и 14.7.2003.године, на основу којих је тужиоцу престао радни однос код тужене, поништена по тужби тужиоца и тужена је обавезана да тужиоца врати на рад, па је супротно тврдњи жалбе, правилан закључак првостепеног суда да у конкретном случају постоји основ и услови одговорности тужене за штету коју запослени трпи, у складу са чланом 172. ЗОО, због чега је као правилна потврђена првостепена пресуда у ставу трећем изреке. Потврђена је и одлука о законској затезној камати за период од доласка туженог у доцњу, до исплате, јер су у том делу правилно примењене одредбе члана 277. став 1. и члана 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Према правном схватању исказаном у одлукама Уставног суда Уж.бр.776/12 од 11.04.2013. године и Уж.бр.7075/12 од 26.02.2015. године, само постојање правноснажне судске одлуке којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос аутоматски даје право на накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која том запосленом припадају по закону, општем акту и уговору о раду уз уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање. Закон изричито прописује услове под којима се висина накнаде штете може умањити (приходи остварени након престанка радног односа), а приликом одлучивања о захтеву запосленог за накнаду штете због незаконитог отказа мора се имати у виду да је Закон о раду *lex specialis* у односу на Закон о облигационим односима и у својим одредбама које регулишу право запосленог поводом незаконитог отказа не садржи одредницу нити пак упућујућу норму о сходној примени Закона о облигационим односима, односно његових правила о деликтној одговорности.

С тим у вези, без утицаја је навод жалбе тужене да је тужилац својом кривицом допринео да штета буде већа него што би иначе била јер се није пријавио као незапослено лице Националној служби за запошљавање. Наиме, основ за умањење накнаде штете представља само приход стечен по основу рада, који је запослени остварио по престанку радног односа, те се примљена накнада за случај незапослености не сматра приходом који је запослени остварио по основу рада, већ је реч о праву које произлази из обавезног социјалног осигурања грађана, па нема места примени подељене одговорности

из члана 192. Закона о облигационим односима.

Тужена није имала примедбе на налаз вештака, нити је оспоравала утврђивање висине изгубљене зараде према упоредном раднику ББ, па истицање у жалби да ББ није адекватан упоредни радник и да вештак није правилно обрачунао висину потраживања, има карактер нове чињенице, која не може с успехом бити истакнута у овој фази поступка.

Потврђена је и одлука првостепеног суда о уплати доприноса за социјално осигурање у ставу четвртом изреке, јер је донета правилном применом одредбе члана 2, 3. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Неосновани су жалбени наводи о учињеној битној повреди поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер је изрека првостепене пресуде јасна и разумљива, а образложење садржи потпуне и јасне разлоге о свим битним чињеницама, тако да у том делу нема недостатака због којих се не може испитати.

Неосновано се жалбом туженог указује на учињену битну повреду одредаба поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. и 238. Закона о парничном поступку, јер је првостепени суд на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, правилно одлучио које ће чињенице узети као доказане.

Како се у конкретном случају ради о новчаном потраживању по основу изгубљене зараде због незаконитог престанка радног односа, супротно наводима жалбе, ожалбена пресуда није захваћена битном повредом из члана 374. став 2. тачка 2, у вези члана 16. Закона о парничном поступку и члана 142. и 143. Закона о државним службеницима, нити је с тим у вези тужилац био у обавези да претходно води управни спор, због чега је потврђено решење садржано у ставу првом изреке побијане пресуде.

Потврђено је и решење, садржано у ставу другом изреке побијане пресуде, јер је донето правилном применом одредби члана 199. и 200. Закона о парничном поступку.

Указивање у жалби да у уводу пресуде нису наведени сви подаци прописани чланом 355. став 3. Закона о парничном поступку, није од утицаја на другачије пресуђење, при чему је у уводу пресуде назначен јединствени матични број тужиоца.

Како се ни осталим жалбеним наводима не доводи у сумњу правилност ожалбене пресуде, то их другостепени суд није посебно образлагао.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу петом изреке побијане пресуде, јер је донета правилном применом

одредби члана 153. и 154. Закона о парничном поступку и одговара исходу спора и успеху странака, као и члана 277. и 324. Закона о облигационим односима, а жалба у овом делу не даје посебне разлоге.

Тужена нема право на накнаду трошкова поступка по жалби јер није успела у поступку по том правном леку.

Из наведених разлога, применом одредби члана 390, 401. став 2. и 165. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија
Гордана Тошић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**